

MỘT SỐ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG TRƯỜNG HỌC AN TOÀN, PHÒNG CHỐNG TAI NẠN, THƯƠNG TÍCH CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ

Lê Thị Cẩm Nhung
Trường Cao đẳng Sư phạm Nghệ An

Tóm tắt: Tai nạn và thương tích là nguyên nhân hàng đầu gây tử vong do sự bất cẩn và thiếu hiểu biết của con người. Nhà nước ta đã và đang đầu tư rất nhiều tiền của và thời gian vào công tác tuyên truyền, huấn luyện về phòng tránh tai nạn thương tích cho học sinh. Những nỗ lực trên của Nhà nước và xã hội đã góp phần làm giảm thiểu tai nạn thương tích trong học sinh. Tuy nhiên, cần có một kế hoạch hành động dựa trên việc xây dựng các chiến lược can thiệp phù hợp và hiệu quả để phòng tránh tai nạn thương tích cho học sinh.

Từ khóa: Tai nạn, thương tích, trường học an toàn.

SOME SOLUTIONS FOR BUILDING A SAFE SCHOOL, PREVENTING ACCIDENTS AND INJURIES FOR JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS

Le Thi Cam Nhung
Nghe An Pedagogical College

Abstract: Accidents and injuries are the leading causes of death due to human carelessness and lack of knowledge. Our government has been investing a lot of money and time in propaganda and training on accident and injury prevention for students. The above efforts of the government and society have contributed to reducing accidents and injuries among students. However, there needs to be an action plan based on the development of appropriate and effective intervention strategies to prevent accidents and injuries for students.

Keywords: Accident, injury, safe school.

Nhận bài: 05/01/2025

Phản biện: 19/01/2025

Duyệt đăng: 23/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sự phát triển tâm sinh lý và nhân cách học sinh, giai đoạn 10-15 tuổi nói riêng và lứa tuổi học sinh ở cấp trung học cơ sở (THCS) nói chung có vị trí đặc biệt và tầm quan trọng trong thời kỳ phát triển của trẻ em. Ngày nay, cùng với sự phát triển của xã hội, có nhiều vấn đề liên quan trực tiếp đến sự phát triển tâm sinh lý và nhân cách học sinh THCS, đặc biệt là môi trường học đường với nhiều vấn đề tiêu cực như bạo lực, đuối nước, ngã, phòng học cũ... Trong đó, việc bị tai nạn, thương tích của học sinh, nhất là học sinh THCS đang là một trong những vấn đề nan giải đối với thầy cô giáo và các bậc phụ huynh. Đồng thời, tai nạn, thương tích của học sinh là một trong những vấn đề cấp bách trong xã hội hiện nay. Tình trạng học sinh bất cẩn, thiếu ý thức và kỹ năng về phòng, chống tai nạn, thương tích khá phổ biến. Sự thiếu ý thức, bất cẩn và thiếu kỹ năng gây ảnh hưởng tới nề nếp trật tự, vệ sinh môi trường và quan trọng là ảnh hưởng đến chính sức khỏe, thể lực, nhân cách, sự phát triển lâu dài của học sinh THCS. Xuất phát từ thực tiễn trên, tác giả đã chọn vấn đề **“Một số giải pháp xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích cho học sinh trường THCS”**.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng vấn đề nghiên cứu

Theo khảo sát nhanh, có 100% phụ huynh cho biết đã thường xuyên nhắc nhở đội mũ bảo hiểm cho con em mình và thường xuyên kiểm tra con em mình đội mũ bảo hiểm khi tham gia giao thông.

*** Một số giải pháp xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích cho học sinh THCS.**

- **Giải pháp 1:**

Xây dựng kế hoạch hoạt động phòng, chống tai nạn, thương tích của nhà trường. Kế hoạch là chìa khóa mở đường đi đến mục đích. Kế hoạch có tầm quan trọng đặc biệt chỉ đạo cho hoạt động thực hiện. Vì vậy, nếu xây dựng kế hoạch Sát – Đúng – Khả thi coi như công việc đã thành công một nửa. Kế hoạch triển khai thực hiện xuyên suốt trong các năm học. Ban chỉ đạo gồm Trường ban chỉ đạo là Phó hiệu trưởng, phó ban thường trực là cán bộ y tế trường học, các thành viên gồm tổ trưởng tổ chủ nhiệm các khối.

- **Giải pháp 2:**

Tập huấn cho CB – GV – NV kiến thức, kỹ năng cơ bản về các yếu tố, nguy cơ và phòng, chống, xử lý các tình huống khi có tai nạn, thương tích xảy ra.

- CB – GV – NV hiểu thế nào là trường học an toàn: Trường học an toàn, phòng, chống tai nạn, thương tích là trường học mà các yếu tố nguy cơ

gây tai nạn, thương tích cho học sinh, được phòng, chống và giảm tối đa hoặc loại bỏ. Học sinh được học tập, sinh hoạt trong một môi trường đảm bảo an toàn.

- Phòng tránh các tai nạn thường gặp: Tai nạn giao thông, ngã, lửa cháy, nghẹt thở, chết đuối, ngộ độc, điện giật...

- Tạo điều kiện cho CB – GV – NV tham gia các lớp tập huấn nghiệp vụ: Phòng, chống tai nạn thương tích, công tác vệ sinh an toàn thực phẩm, công tác y tế, công tác phòng cháy chữa cháy...

- Tổ chức sinh hoạt ngoại khóa, câu lạc bộ tuyên truyền về kiến thức, kỹ năng phòng chống tai nạn thương tích.

- Tổ chức, tham gia các cuộc thi tìm hiểu về ATGT.

- Giáo dục nâng cao phẩm chất đạo đức nhà giáo, chống xâm phạm nhân phẩm và thân thể học sinh. Tổ chức tuyên truyền, giáo dục phòng chống xâm hại tình dục, bạo lực học đường.

- *Giải pháp 3:*

Tuyên truyền giáo dục nâng cao nhận thức về xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích bằng những hình thức như: Tờ rơi, băng rôn, khẩu hiệu, hội thi, qua các tiết chào cờ, câu lạc bộ, hoạt động ngoại khóa, giới thiệu sách, lồng ghép vào bài giảng để tuyên truyền trong toàn thể CB – GV – NV và học sinh những kiến thức cơ bản về các yếu tố nguy cơ và cách phòng, chống tai nạn, thương tích về an toàn giao thông, chống bạo lực học đường...

- Khắc phục nguy cơ thương tích trong trường học, tập trung ưu tiên các loại thương tích. Các loại thương tích thường gặp như:

+ Tai nạn giao thông: Với đối tượng là học sinh, ý thức và khả năng nhận biết về sự nguy hiểm khi tham gia giao thông hầu như chưa hình thành. Vì vậy, việc giáo dục chấp hành luật an toàn giao thông tránh tai nạn, thương tích là rất quan trọng. Phối hợp với Phòng Cảnh sát giao thông về tuyên truyền về an toàn giao thông để học sinh tiếp thu. Không cho học sinh chơi đùa ở ngoài đường. Quản lý chặt chẽ học sinh trong giờ học, tuyệt đối không ra khỏi trường. Khi học sinh ra về trong giờ học phải có ý kiến của bố mẹ và được bố mẹ đưa đón. Chấp hành giao thông ở trước cổng trường, biện pháp chống ùn tắc giao thông vào giờ đến trường và tan học: Có đội cờ đỏ trong học sinh để theo dõi tình trạng tham gia giao thông của học sinh, được nhận xét qua các tiết chào cờ đầu tuần, sinh hoạt lớp... Quản lý chặt tình trạng học sinh đi xe đạp điện ngày càng phổ

biến. Loại xe này có thể đi với tốc độ khá cao (40-50km/giờ), nhưng học sinh không được tập huấn về kỹ năng xử lý nên rất nguy hiểm.

+ Ngã do đùa nghịch: Giáo viên chủ nhiệm phải có biện pháp đối với học sinh mình, không cho học sinh chơi những trò nguy hiểm tránh ngã từ trên cao xuống.

+ Đuối nước: Giáo dục học sinh không nên chơi ở những khu vực quanh bể bơi, hồ, sông... Tổ chức tập huấn phòng chống đuối nước và tập bơi. Nội dung tập huấn không chỉ hướng dẫn học sinh cách bơi, mà còn dạy về kỹ năng cứu bạn nhằm giúp các em nhận thức được nếu gặp tình huống nguy cấp thì biết xử trí, biết lúc nào thì gọi người lớn, trường hợp nào cần đưa gây ra cho bạn... chứ không phải cứ thấy bạn đuối nước là nhảy xuống cứu như nhiều trường hợp hiện nay.

+ Bỏng, điện giật, cháy nổ: Các hệ thống nước trong trường học đảm bảo an toàn, thận trọng, không cho học sinh sử dụng những phương tiện về điện khi không có giáo viên tránh trường hợp bị điện giật, có thể gây ra cháy nổ, không dung nước sôi gây ra bỏng đối với học sinh.

Có nội quy phòng chống điện giật, cháy nổ, tắt hết các nguồn điện trước khi ra khỏi phòng để tiết kiệm điện và đề phòng chập cháy.

Hệ thống điện trong lớp học, các phòng chức năng... đảm bảo quy định an toàn về điện.

Trang thiết bị bình phòng chống cháy đặt nơi an toàn, thuận tiện cho việc sử dụng và có hướng dẫn cụ thể.

+ Ngộ độc: Không ăn quà vặt trong nhà trường, giáo dục học sinh nên ăn chín uống sôi tránh ngộ độc cho bản thân ảnh hưởng đến sức khỏe và việc học tập, học sinh bán trú không mua quà vặt trước cổng trường.

+ Vật sắc nhọn đâm, cắt: Cấm tuyệt đối không cho học sinh chơi những vật như dùi, vật nhọn, que sắt...

+ Đánh nhau, bạo lực: Không chơi những trò đánh nhau, gây gỗ nguy hiểm và mất đoàn kết..

- *Giải pháp 4: Xây dựng CSVC đảm bảo môi trường an toàn cho các hoạt động trong nhà trường.*

- Có tủ thuốc và dụng cụ sơ cứu, cấp cứu theo quy định

- Có quy định về phát hiện và xử lý tai nạn thương tích ở trường học

- Hằng năm vào cuối năm học nhà trường tiến hành rà soát toàn bộ CSVC, trang thiết bị, đồ dùng để xây dựng kế hoạch mua sắm bổ sung, thay thế, sửa chữa theo thứ tự ưu tiên

- Nhà trường bổ sung các tài liệu liên quan đến nội dung xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích

- Thường xuyên kiểm tra, giám sát các điều kiện học tập trong các phòng học: Bàn ghế, bảng viết, chiếu sáng...

- *Giải pháp 5: Tổ chức thực hiện – Kiểm tra đánh giá*

- Phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng bộ phận, cá nhân

- Giao cho TPT đội, cán bộ y tế hệ thống ghi chép, theo dõi, giám sát, báo cáo xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích theo các nội dung được Quy định tại Quyết định 4458/QĐ-BGDĐT ngày 22/8/2007

- Cuối mỗi học kỳ có đánh giá quá trình triển khai và kết quả các hoạt động xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích cuối năm học hoàn thành hồ sơ nộp về phòng GD-ĐT.

- *Giải pháp 6:*

Xây dựng mối liên kết giữa trường học với gia đình và cộng đồng để có các biện pháp phòng, chống tai nạn, thương tích như tuyên truyền, giáo dục, can thiệp, khắc phục, giảm thiểu nguy cơ gây tai nạn thương tích, huy động tất cả CB-GV-NV và học sinh trong nhà trường tham gia thực hiện.

- Tổ chức các hoạt động can thiệp, giảm thiểu nguy cơ gây tai nạn, thương tích trong trường học. Phối hợp với phòng cảnh sát Phòng cháy chữa cháy tập huấn những kỹ năng cơ bản để bảo vệ bản thân khi hỏa hoạn xảy ra. Phối hợp với Phòng cảnh sát giao thông tuyên truyền về luật ATGT, luật ma túy...

- Cải tạo môi trường học tập và sinh hoạt an toàn phòng, chống tai nạn, thương tích. Thường xuyên tổ chức lao động, vệ sinh phong quang khuôn viên trường, chùi cọ mốc meo sân trường, hành lang, lan can. Định kỳ hàng tháng kiểm tra CSVC, thiết bị trong các phòng học để tiến hành sửa chữa, thay thế.

- Phối hợp với Công ty kinh doanh xe đạp điện, xe máy điện hướng dẫn học sinh lái xe an toàn.

- Phối hợp với trung tâm y tế dự phòng, trạm y tế phường để tổ chức thăm khám sức khỏe, theo dõi các chỉ số phát triển của học sinh kịp thời phát hiện những nguy cơ mắc phải bệnh tật. Tư vấn cho học sinh, giáo viên, phụ huynh học sinh về các vấn đề liên quan đến bệnh tật, phát triển thể chất và tinh thần của học sinh; hướng dẫn cho học sinh biết tự chăm sóc sức khỏe. Đồng thời tuyên truyền, tập huấn cho CB-GV-NV và học sinh kiến thức, kỹ năng phòng dịch bệnh.

- Phối hợp với phụ huynh để cùng có các biện pháp chăm sóc, phòng, chống các tai nạn thương tích và dịch bệnh cho học sinh.

III. KẾT LUẬN

3.1. Đối với CB-GV-NV

- Đã có ý thức về việc xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích.

- Không có CB-GV-NV vi phạm đạo đức nhà giáo, vi phạm pháp luật.

- Kỹ năng ứng phó với các yếu tố, nguy cơ, hiểm họa do tai nạn thương tích được rèn luyện thường xuyên và nâng cao.

3.2. Đối với học sinh

- Có ý thức về việc phòng chống các tai nạn thương tích.

- Các em đã có ý thức không chơi các trò thiếu an toàn như: chơi trượt hành lang, nhảy bậc cầu thang, đuổi nhau...

Đề tài được thực hiện với mục tiêu đưa ra giải pháp can thiệp phù hợp nhằm nâng cao kiến thức thái độ và kỹ năng phòng chống tai nạn thương tích cho học sinh THCS và cải thiện yếu tố nguy cơ tai nạn thương tích trong trường học, tạo dựng môi trường học tập an toàn cho học sinh. Kiến thức và kỹ năng về phòng chống tai nạn thương tích của học sinh sẽ càng được củng cố và tăng cường nếu học sinh được cùng tham gia xây dựng môi trường học tập an toàn. Học sinh có kiến thức và kỹ năng phòng chống tai nạn thương tích và được sống học tập trong môi trường an toàn sẽ giảm thiểu tai nạn thương tích.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2007), Quyết định 4458/QĐ-BGDĐT ngày 22/8/2007, Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Văn bản hướng dẫn công tác xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích của ngành GD-ĐT, Hà Nội.
3. Báo cáo tình hình tai nạn, thương tích trên <https://www.slideshare.net>